EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 11.9.2025.
COM(2025) 485 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS,

kurā apkopoti konkrēti ar maksājumu kontiem saistīti dati no dalībvalstīm, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/92/ES par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām 27. pantā

SATURS

1. IEVADS 2

2. PĀRSKATS PAR TO, KĀ MAKSĀJUMU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI IZPILDA 4., 5. UN 6. PANTA PRASĪBAS 2

3. PĀRSKATS PAR TO, KĀ DALĪBVALSTIS IZPILDA PRASĪBAS NODROŠINĀT SALĪDZINĀŠANAS TĪMEKĻA VIETNES SASKAŅĀ AR 7. PANTU 5

4. TO MAKSĀJUMU KONTU SKAITS, UZ KURIEM ATTIECINĀTA MAIŅA, UN ATTEIKTO KONTU MAIŅAS PIETEIKUMU ĪPATSVARS 7

5. TO KREDĪTIESTĀŽU SKAITS, KURAS PIEDĀVĀ MAKSĀJUMU KONTUS AR PAMATFUNKCIJĀM, ŠĀDU ATVĒRTO KONTU SKAITS UN ATTEIKTO PIETEIKUMU ĪPATSVARS MAKSĀJUMU KONTIEM AR PAMATFUNKCIJĀM 10

6. SECINĀJUMS 12

1. IEVADS

Maksājumu kontu direktīva (MKD) stājās spēkā 2014. gada septembrī. Dalībvalstīm līdz 2016. gada 18. septembrim bija jāpieņem un jāpublicē normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu MKD prasības. Saskaņā ar MKD 27. pantu Komisijai ir jāsagatavo ziņojums, kurā sniegta šāda informācija:

1. vai kredītiestādes izpilda MKD 4., 5. un 6. pantu;
2. vai dalībvalsts izpilda prasības nodrošināt salīdzināšanas tīmekļa vietnes, ievērojot MKD 7. pantu;
3. to maksājumu kontu skaits, uz kuriem attiecināta maiņa, un atteikto kontu maiņas pieteikumu īpatsvars;
4. to kredītiestāžu skaits, kuras piedāvā maksājumu kontus ar pamatfunkcijām, šādu atvērto kontu skaits un atteikto pieteikumu maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām īpatsvars.

Kā noteikts 27. pantā, ziņojumu sagatavo, pamatojoties vienīgi uz informāciju, kas saņemta no dalībvalstīm. Tomēr datos ir zināmas nepilnības (piemēram, ja dalībvalstī nebija pieejama attiecīgā informācija). Tāpat datu vākšanas metodikas un avoti dažādās dalībvalstīs var būt bijuši atšķirīgi, kas var apgrūtināt salīdzināšanas un novērtēšanas darbu.

Šis ir otrais ziņojums, kas sagatavots, pamatojoties uz MKD 27. pantu, un aptver informāciju par 2022. un 2023. gadu[1]. Tas ir sagatavots, pamatojoties uz anketu, kas tika apspriesta un saskaņota ar 27 ES dalībvalstu valdību pārstāvjiem.

2. PĀRSKATS PAR TO, KĀ MAKSĀJUMU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI IZPILDA 4., 5. UN 6. PANTA PRASĪBAS

MKD II nodaļa paredz noteikumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēji sniedz skaidru un pārredzamu informāciju par tarifiem, kas saistīti ar maksājumu kontiem. Šīs nodaļas divi galvenie mērķi, kā norādīts MKD apsvērumos, ir i) stiprināt iekšējo tirgu banku mazumtirdzniecības pakalpojumu jomā; un ii) dot patērētājiem iespēju salīdzināt piedāvājumus un pieņemt informācijā balstītus lēmumus.

Pirmais solis šo mērķu sasniegšanā ir standartizētas terminoloģijas izveide, kā izklāstīts MKD 3. pantā. Lai to panāktu, dalībvalstu rīcībā ir saraksts ar visraksturīgākajiem ar maksājumu kontu saistītajiem pakalpojumiem, kuriem piemēro tarifu; šis saraksts ir izstrādāts, izmantojot visaptverošu un pakāpenisku pieeju. Šī standartizētā terminoloģija ir noteikta Deleģētajā regulā[2]. Tā kalpo par pamatu arī turpmākajiem pantiem II nodaļā, jo maksājumu pakalpojumu sniedzējiem šie iepriekš saskaņotie termini ir jāizmanto, lai ievērotu pārējos šīs nodaļas noteikumus.

[1] Ziņojumā ir iekļauti arī atjaunināti/pilnīgi dati par 2021. gadu, kas tika pieprasīti arī no tām dalībvalstīm, kurām pirmā ziņojuma sagatavošanas laikā vēl nebija pieejami dati par 2021. gadu.

[2] Komisijas Deleģētā regula (ES) 2018/32 (2017. gada 28. septembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/92/ES papildina saistībā ar regulatīvajiem tehniskajiem standartiem Savienības standartizētajai terminoloģijai attiecībā uz raksturīgākajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar maksājumu kontu, C/2017/6451 (OV L 6, 11.1.2018., 3. lpp.).

Saskaņā ar MKD 27. pantu dalībvalstis ir sniegušas šādu informāciju 4., 5. un 6. panta kontekstā attiecībā uz maksājumu pakalpojumu sniedzēju izpildes līmeni.

a) 4. pants. Tarifu informācijas dokuments un glosārijs

Saskaņā ar 4. pantu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem savlaicīgi pirms līguma noslēgšanas par maksājumu kontu ir jāsniedz patērētājiem tarifu informācijas dokuments. Dokuments jāiesniedz uz papīra vai citā pastāvīgā informācijas nesējā, un tajā jānorāda standartizētie termini un atbilstīgās maksas par katru pakalpojumu, ko piedāvā pakalpojumu sniedzējs. Tarifu informācijas dokumenta noformējumam piemēro precīzi noteikumi, kas izklāstīti Īstenošanas regulā[3]. Turklāt maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir jādara pieejams standartizēto terminu un definīciju glosārijs un jānodrošina, ka tarifu informācijas dokuments un glosārijs ir viegli pieejami patērētājiem jebkurā laikā, bez maksas un dažādos formātos, tai skaitā elektroniskā formātā to tīmekļa vietnēs un telpās, kā arī uz papīra vai citā pastāvīgā informācijas nesējā pēc patērētāju pieprasījuma.

Dati liecina, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēji kopumā ievēro 4. panta 1. punktā noteikto prasību par tarifu informācijas dokumenta savlaicīgu sniegšanu patērētājiem. Šis secinājums ir izdarīts, balstoties uz veiktajām aptaujām, inspekcijām vai citām uzraudzības pārbaudēm un analīzēm (piem., BE, CZ, DE, ES, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SI)[4], kā arī uz ļoti mazo sūdzību skaitu vai citu norāžu neesību par pakalpojumu sniedzēju neatbilstību (piem., AT, BG, CY, DK, EE, EL, ES, FI, LT, NL, SE, SK). Kopumā šie konstatējumi liecina, ka pakalpojumu sniedzēji izpilda prasības. Informācijas dokumenti patērētājiem tiek piedāvāti arī dažādos formātos, tai skaitā papīra formātā filiālēs un digitālā veidā tīmekļa vietnēs. Šajā sakarā Nīderlande uzsvēra, ka, lai gan tarifu informācijas dokumenti ir pieejami tīmekļa vietnēs, patērētājiem ne vienmēr ir viegli tos atrast. Francija atsaucās uz nesenu novērojumu, kad kredītiestāde sniedza informāciju par cenām, izmantojot *QR* kodu, un pauda uzskatu, ka šāda pieeja ir uzskatāma par atbilstošu, ja *QR* kods novirza uz pastāvīgu informācijas nesēju, kuru var lejupielādēt, izdrukāt vai saglabāt, kā arī, ja attiecīgā informācija ir pieejama pēc patērētāja pieprasījuma.

Dati liecina, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēji kopumā ievēro 4. panta 4. punktā noteikto prasību darīt patērētājiem pieejamu glosāriju ar standartizētajiem terminiem. Šis secinājums ir izdarīts, balstoties uz veiktajām aptaujām, inspekcijām vai citām uzraudzības pārbaudēm un analīzēm (piem., BE, BG, CZ, DE, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SI), kā arī uz ļoti mazo sūdzību skaitu vai citu norāžu neesību par pakalpojumu sniedzēju neatbilstību (piem., AT, CY, DK, EL, ES, FI, LT, NL, SE, SK). Kopumā šie konstatējumi liecina, ka pakalpojumu sniedzēji izpilda prasības.

Attiecībā uz prasību, kas noteikta **4. panta 5. punktā**, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēji jebkurā laikā dara pieejamu patērētājiem (un personām, kas nav klienti) tarifu informācijas dokumentu un glosāriju gan savās tīmekļa vietnēs, gan telpās, **dati liecina, ka šī prasība kopumā tiek ievērota**. Šis secinājums atkal izriet no aptaujām, inspekcijām vai citām uzraudzības pārbaudēm un analīzēm (piem., BE, BG, CZ, DE, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SI), kā arī no ļoti mazā sūdzību skaita vai citu norāžu neesības par pakalpojumu sniedzēju neatbilstību (piem., AT, CY, DK, EL, ES, FI, LT, NL, SE, SK).

[3] Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/34 (2017. gada 28. septembris), ar ko nosaka īstenošanas tehniskos standartus attiecībā uz tarifu informācijas dokumenta standarta noformējumu un tā vienoto simbolu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/92/ES, C/2017/6456 (OV L 6, 11.1.2018., 37. lpp.).

[4] Šajā ziņojumā izmantotie valstu kodi: AT (Austrija), BE (Beļģija), BG (Bulgārija), CY (Kipra), CZ (Čehija), DE (Vācija), DK (Dānija), EE (Igaunija), EL (Grieķija), ES (Spānija), FI (Somija), FR (Francija), HR (Horvātija), HU (Ungārija), IE (Īrija), IT (Itālija), LT (Lietuva), LU (Luksemburga), LV (Latvija), MT (Malta), NL (Nīderlande), PL (Polija), PT (Portugāle), RO (Rumānija), SE (Zviedrija), SI (Slovēnija), SK (Slovākija).

Kopumā šie konstatējumi liecina, ka pakalpojumu sniedzēji izpilda prasības.

Atsevišķos gadījumos tika konstatētas neatbilstības attiecībā uz nestandartizētu terminu lietošanu un tarifu informācijas dokumenta un glosārija pieejamību. Attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem tika uzdots novērst konstatētās problēmas ar atbilstošiem korektīviem pasākumiem, bet sankcijas netika piemērotas, jo pakalpojumu sniedzēji veica pasākumus atbilstības nodrošināšanai (piem., ES, IT, PT). Viens uzņēmums Francijā, kas nebija sniedzis tarifu informācijas dokumentu, pēc atkārtotiem neatbilstības gadījumiem saņēma pienākumrīkojumu. Tomēr **gandrīz visas dalībvalstis** ziņoja, ka **saistībā ar 4. panta pārkāpumiem, nav sāktas nekādas izpildes darbības**.

Lielākā daļa dalībvalstu norādīja, ka zaudējumi patērētājiem ir samazinājušies, pateicoties 4. pantā noteiktajām prasībām. Tomēr vairākas dalībvalstis norādīja, ka trūkst datu, lai pilnībā un pārliecinoši novērtētu šo aspektu.

b) 5. pants. Pārskats par tarifiem

MKD 5. pants reglamentē pārskatu par tarifiem. Pārskatā jāiekļauj detalizēta informācija par visiem tarifiem, ko piemēro pakalpojumiem, kas saistīti ar maksājumu kontu. Lai nodrošinātu konsekvenci un skaidrību, Eiropas Komisija ir pieņēmusi Īstenošanas regulu[5], kas nosaka tarifu pārskata standarta noformējumu un tā vienoto simbolu. Šā pienākuma mērķis ir veicināt pārredzamību un palīdzēt patērētājiem labāk izprast tarifus, kas saistīti ar viņu maksājumu kontiem.

Dati liecina, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēji kopumā ievēro 5. pantā noteikto pienākumu vismaz reizi gadā un bez maksas sniegt pārskatu par visiem piemērotajiem tarifiem. Šis secinājums ir izdarīts, balstoties uz aptaujām, inspekcijām vai citām uzraudzības pārbaudēm un analīzēm (piem., CZ, DE, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL, PT, SI), kā arī uz to, ka nav sūdzību vai citu norāžu par pakalpojumu sniedzēju neatbilstību (piem., AT, BE, BG, CY, EL, ES, FI, LT, PL, RO, SE, SK). Kopumā šie konstatējumi liecina, ka pakalpojumu sniedzēji izpilda prasības.

Dažos gadījumos ir konstatēti trūkumi, piemēram, Ungārijā un Portugālē, saistībā ar prasības ievērošanu par paziņojumā norādāmo informāciju. Arī Itālijā ir konstatētas vairākas neatbilstības gan saistībā ar nepareizu to produktu klasifikāciju, kas neietilpst MKD darbības jomā, gan attiecībā uz tarifu pārskata sniegšanu retāk, nekā noteikts. Šo neatbilstību dēļ kompetentajām iestādēm bija jārīkojas, lai nodrošinātu atbilstību (piem., HU, IT). Tomēr **gandrīz visas dalībvalstis** ziņoja, ka **saistībā ar 5. panta pārkāpumiem** nav sāktas **nekādas izpildes darbības**.

Lielākā daļa dalībvalstu norādīja, ka zaudējumi patērētājiem ir samazinājušies, pateicoties 5. pantā noteiktajām prasībām. Tomēr vairākas dalībvalstis norādīja, ka trūkst datu, lai pilnībā un pārliecinoši novērtētu šo aspektu.

c) 6. pants. Informācija lietotājiem

MKD 6. pants nosaka, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir jāizmanto standartizētie termini patērētājiem sniegtajā informācijā par līgumiem, komerciālajā informācijā un tirgvedības informācijā. Tas nozīmē, ka ir jāizmanto konsekventa un skaidra valoda, lai palīdzētu patērētājiem izprast pakalpojumus un tarifus, kas saistīti ar viņu maksājumu kontiem.

[5] Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/33 (2017. gada 28. septembris), ar ko nosaka īstenošanas tehniskos standartus attiecībā uz tarifu pārskata standarta noformējumu un tā vienoto simbolu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/92/ES, C/2017/6453 (OV L 6, 11.1.2018., 26. lpp.).

Lai gan maksājumu pakalpojumu sniedzēji var izmantot savus zīmolvārdus tarifu informācijas dokumentā un pārskatā par tarifiem, šādus zīmolvārdus var izmantot vienīgi kā sekundāru minēto pakalpojumu apzīmējumu.

Attiecībā uz pienākumu izmantot standartizētus terminus patērētājiem sniegtajā informācijā par līgumiem, komerciālajā informācijā un tirgvedības informācijā, kā noteikts **6. panta 1. punktā, dati liecina par vispārēju maksājumu pakalpojumu sniedzēju atbilstību**. Šis secinājums ir izdarīts, balstoties uz aptaujām, inspekcijām vai citām uzraudzības pārbaudēm un analīzēm (piem., BE, CZ, DE, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO), kā arī uz to, ka nav sūdzību vai citu norāžu par pakalpojumu sniedzēju neatbilstību (piem., AT, CY, BG, DK, EE, EL, ES, FI, LT, NL, SE, SI, SK). Dati liecina, ka pakalpojumu sniedzēji kopumā ievēro prasības.

Attiecībā uz to, cik bieži maksājumu pakalpojumu sniedzēji **izmanto savu zīmolvārdu tarifu informācijas dokumentā un pārskatā par tarifiem, kopējā aina liecina, ka pakalpojumu sniedzēji diezgan bieži izmanto savu zīmolvārdu.** Vairākas dalībvalstis norādīja, ka tām nav pietiekamu datu, lai izvērtētu šo jautājumu.

Attiecībā uz izpildes darbībām, kas saistītas ar **6. panta pārkāpumiem, gandrīz visas dalībvalstis ziņoja, ka šādas darbības nav veiktas.** Portugāle norādīja, ka laikā no 2022. līdz 2023. gadam tika konstatēti trīs pārkāpumi, saistībā ar kuriem tika izdoti brīdinājumi par nepieciešamību nodrošināt atbilstību. Tomēr nav veikti nekādi turpmāki izpildes pasākumi. Pamatojoties uz 2022. gadā veikto aptauju, Francija norādīja, ka viens maksājumu pakalpojumu sniedzējs nebija iekļāvis visu nepieciešamo informāciju. Tomēr pēc pienākumrīkojuma saņemšanas pakalpojumu sniedzējs izpildīja 6. pantā noteikto pienākumu saskaņā ar MKD.

Lielākā daļa dalībvalstu norādīja, ka zaudējumi patērētājiem ir samazinājušies, pateicoties 6. pantā noteiktajām prasībām. Tomēr vairākas dalībvalstis norādīja, ka trūkst datu, lai šo jautājumu varētu pilnībā un pārliecinoši izvērtēt, savukārt dažas citas dalībvalstis uzsvēra, ka 6. pantam, visticamāk, ir ierobežota ietekme.

3. PĀRSKATS PAR TO, KĀ DALĪBVALSTIS IZPILDA PRASĪBAS NODROŠINĀT SALĪDZINĀŠANAS TĪMEKĻA VIETNES SASKAŅĀ AR 7. PANTU

Atbilstoši 7. pantam dalībvalstis nodrošina, ka patērētājiem valsts mērogā ir bezmaksas pieeja vismaz vienai tīmekļa vietnei, kas salīdzina tarifus, kurus maksājumu pakalpojumu sniedzēji noteikuši vismaz tiem pakalpojumiem, kas iekļauti to visraksturīgāko pakalpojumu valsts sarakstā, kuri saistīti ar maksājumu kontu un uz kuriem attiecas tarifi. Šajā pantā arī noteikts, ka salīdzināšanas tīmekļa vietni var uzturēt vai nu privāts uzturētājs, vai publiska iestāde, un ka tai ir jādarbojas neatkarīgi, tajā ir jābūt norādītam tīmekļa vietnes īpašniekam, skaidriem un objektīviem kritērijiem, ar kuriem pamato salīdzināšanu, ir jālieto skaidra un nepārprotama valoda, ir jābūt aktuālai informācijai un jābūt aptvertai nozīmīgai tirgus daļai, ir jānodrošina efektīva procedūra, lai ziņotu par nepareizu informāciju par publicētajiem tarifiem.

Gandrīz visās dalībvalstīs[6] **darbojas vismaz viena salīdzināšanas tīmekļa vietne**, kā

[6] Vācijā 2025. gada janvārī tika izveidota jauna salīdzināšanas tīmekļa vietne, ko nodrošināja publiskā iestāde *BaFin*. Saskaņā ar Vācijas tiesas lēmumu iepriekš pieejamā privāta pakalpojumu sniedzēja salīdzināšanas tīmekļa vietne neatbilda MKD. Galvenais neatbilstības iemesls bija nepietiekams tirgus aptvērums. Turklāt informācija tīmekļa vietnē ne vienmēr bija atjaunināta, jo bankām nebija pienākuma paziņot savus datus tīmekļa vietnes uzturētājam. Tāpēc bankām tagad ir pienākums pastāvīgi sniegt *BaFin* attiecīgos datus. Lai gan dažas privātas salīdzināšanas tīmekļa vietnes ir pieejamas tiešsaistē jau vairākus gadus, Itālija joprojām izstrādā salīdzināšanas tīmekļa vietni, kas atbilst MKD 7. panta prasībām.

noteikts 7. pantā. **Lielākā daļa dalībvalstu atbildību par tīmekļa vietnes izveidi un atjaunināšanu ir uzticējušas publiskai iestādei.** Īrijā, Polijā un Spānijā līdztekus publiskai tīmekļa vietnei pastāv vairākas privātas tīmekļa vietnes. Dānijā un Čehijā pieejamās tīmekļa vietnes uztur privāti uzturētāji. Somijā, Nīderlandē un Zviedrijā ir iesaistīti gan publiskā, gan privātā sektora dalībnieki.

Horvātija atzīmēja, ka tās tīmekļa vietnē ir atsevišķi nodalīti arī dažādi kontu veidi, piemēram, pamatkonti patērētājiem, kuri pieder pie neaizsargātām sociālām grupām. **Dažās tīmekļa vietnēs ir sniegta arī informācija par citiem produktiem vai citām salīdzināšanas tīmekļa vietnēm, kas saistītas ar dažādiem produktiem** un ir pieejamas attiecīgajās dalībvalstīs. Papildu produkti ir kredītkartes, apdrošināšana, hipotekārie aizdevumi, patēriņa kredīti un krājkonti. Izņemot dažas privātas tīmekļa vietnes Čehijā, šķiet, ka neviena no publiski pieejamajām salīdzināšanas tīmekļa vietnēm dalībvalstīs nesniedz individuālas konsultācijas patērētājiem.

Kopumā šķiet, ka salīdzināšanas tīmekļa vietnes tiek regulāri atjauninātas. Turklāt vairākas dalībvalstis (piem., BG, DE, ES, HR, HU, LT, MT, LV, PL, PT, RO, SI, SK) uzsver, ka tās pieprasa, lai pakalpojumu sniedzēji informētu tīmekļa vietņu uzturētājus par jebkādām izmaiņām vai nu pirms, vai vēlākais tad, kad stājas spēkā jaunie nosacījumi.

Tikai dažas dalībvalstis (piem., BE, BG, EL, FI, FR, LU, MT) **norādīja, ka ir ieviests ziņošanas mehānisms par neprecīzu informāciju par publicētajiem tarifiem,** kas parasti prasa tikai nelielus labojumus. **Kopumā viss liecina par to, ka salīdzināšanas tīmekļa vietnēs ir pieejama pareiza informācija.** Saistībā ar kļūdu labošanu Francija norādīja, ka tai ir ieviests automatizēts verifikācijas process, kas nodrošina publicētās informācijas kvalitātes kontroli jau datu ievades brīdī. Arī Malta uzsvēra, ka tās kompetentā iestāde pārskata visas izmaiņas pirms publicēšanas salīdzināšanas tīmekļa vietnē, lai novērstu kļūdainas informācijas publicēšanu.

Vairākas dalībvalstis (piem., BE, DE, EE, HR, IE, PT) **ir arī uzsākušas īpašas sabiedrības informēšanas kampaņas, izmantojot dažādus saziņas kanālus**, piemēram, televīziju, radio un sociālos medijus. Bez tam vairākas citas dalībvalstis izplata attiecīgu informāciju saistītās publiskās tīmekļa vietnēs, paziņojumos presei un ziņojumos (piem., BG, ES, FI, LV, NL, PL, SE, SI). Turklāt Austrija un Ungārija norādīja, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir jāinformē patērētāji par salīdzināšanas tīmekļa vietnes pieejamību.

Tikai dažas dalībvalstis ir veikušas īpašus savu tīmekļa vietņu novērtējumus vai plāno to darīt nākotnē. Piemēram, 2020. gadā tika veikts Nīderlandes salīdzināšanas tīmekļa vietnes izvērtējums, kurā tika iekļautas anketas, kas bija paredzētas gan lietotājiem, gan maksājumu pakalpojumu sniedzējiem. Pamatojoties uz izvērtējuma laikā saņemtajām atsauksmēm, tīmekļa vietnē tika pievienota skaidra norāde par to, kad vietne tiek atjaunināta. Luksemburgas tīmekļa vietne 2023. gadā tika pārskatīta un uzlabota, lai tā būtu vienkāršāk lietojama un patērētājiem draudzīgāka. Lai gan Spānija neveica plašu novērtējumu, atsevišķi pierādījumi liecināja, ka patērētājiem radās grūtības, izmantojot tīmekļa vietni, un ka informācija ne vienmēr precīzi atspoguļoja pašreizējās patērētāju vēlmes. Tāpēc Spānija pašlaik pārskata savu tīmekļa vietni. Malta norādīja, ka tā veic regulārus novērtējumus, lai reģistrētu tīmekļa vietnes apmeklējumu skaitu un novērtētu salīdzināšanas vietnes darbības efektivitāti. Rumānija īstenos projektu, ko līdzfinansēs Eiropas Sociālais fonds. Projekta mērķis ir samazināt administratīvo slogu privātpersonām un uzņēmumiem patērētāju aizsardzības jomā, tai skaitā uzlabot salīdzināšanas tīmekļa vietni, lai tā būtu lietotājam draudzīgāka.

4. TO MAKSĀJUMU KONTU SKAITS, UZ KURIEM ATTIECINĀTA MAIŅA, UN ATTEIKTO KONTU MAIŅAS PIETEIKUMU ĪPATSVARS

a) Maksājumu konti, uz kuriem attiecināta maiņa

MKD ir paredzēta ātra procedūra patērētājiem, kuri vēlas mainīt savu kontu no vienas bankas uz citu tajā pašā dalībvalstī.

1. tabulā parādīts to maksājumu kontu skaits, kuri ir mainīti laikā no 2016. līdz 2023. gadam. Ne visa informācija ir pieejama visās dalībvalstīs, un tabulā ir redzamas dažas nepilnības datos. Ņemot vērā novēloto transponēšanu vairākās dalībvalstīs, 2016. vai 2017. gadā maiņas pakalpojums, iespējams, vēl nebija pieejams vai arī dati par šiem gadiem nav vākti. Turklāt dažās dalībvalstīs dati ne vienmēr tiek vākti katru gadu.

Bez tam iesniegtie dati ne vienmēr var būt salīdzināmi, jo ir izmantotas atšķirīgas datu apkopošanas metodes. Lai gan dažās dalībvalstīs kredītiestādēm ir obligāti periodiski jāiesniedz dati (vai pēc *ad hoc* principa), citās dalībvalstīs datus var apkopot vienīgi brīvprātīgi vai tikai no atsevišķi izraudzītām kredītiestādēm. Turklāt dažos gadījumos dalībvalstu sniegtie dati par 2016. gadu var ietvert kontu maiņas pakalpojumus, kas sniegti mēnešos, kad MKD vēl nebija stājusies spēkā (piemēram, ja līdzīgs maiņas pakalpojums jau bija pieejams šajās dalībvalstīs pirms MKD ieviešanas).

Kopš datu vākšanas sākuma, **izmantojot kontu maiņas pakalpojumu, ir mainīti 17,6 miljoni maksājumu kontu.**

1. tabula. *Kontu maiņas gadījumu skaits gadā*

Valsts	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kopējais kontu maiņas gadījumu skaits
Beļģija	0	37,873	69,868	68,504	71,149	78,739	64,646	74,763	465,542
Bulgārija	0	3	0	2	2	0	0	0	7
Čehija		61,418	74,458	89,412	75,107	75,477	97,963	59,896	533,731
Dānija	184,674	189,643	188,204	190,402	199,334	205,582	180,721	182,611	1,521,171
Vācija		755,000		467,549		482,131	467,783	493,394	2,665,857
Igaunija		179		362				75	616
Īrija	1,421	5,221	4,440	6,668	2,369	5,746	25,877	2,039	53,781
Grieķija						2,499	3,069	2,822	8,390
Spānija			177	2,928	24,903	49,337	70,479	70,486	218,310
Francija		1,106,000	1,214,000	1,361,000	1,251,000	1,387,425	1,566,097	1,243,861	9,129,383
Horvātija		70	2,026	3,943	1,676	2,766	2,128	2,191	14,800
Itālija	54,276	96,628	129,740	148,653	150,956	181,613	159,671	181,561	1,103,098
Kipra		0	0	3	6	6	3	1	19
Latvija		0	0	66	32	103	86	44	331
Lietuva		274	259	1,334	944	900	1,008	877	5,596
Luksemburga		251	477	477	519	507	377	235	2,843
Ungārija	22	1,616	1,069	1,386	2,332	2,032	2,234	5,648	16,339
Malta				0	0	0	0	0	0
Nīderlande	77,473	67,345	90,798	60,529	51,376	36,731	39,452	38,959	462,663
Austrija		127,465	97,364	119,097	110,259	97,911	92,767	87,024	731,887
Polija	32,168	34,206	34,206	49,824	22,674	9,552	11,638	18,667	212,935
Portugāle			22	12	40	45	38	52	209
Rumānija			42	56		148	162	7	415
Slovēnija		3,114	8,215	10,777	10,502	11,445	8,575	7,470	60,098
Slovākija	9,606	10,896	5,436	56,508	31,659	53,126	41,376	34,235	242,842
Somija		23,045	41,277	27,264	25,067	18,824	27,028	22,158	184,663
Zviedrija									
Kopā	359,640	2,520,247	1,962,078	2,666,756	2,031,906	2,702,645	2,863,178	2,529,076	**17,635,526**

Ņemot vērā nepilnības datos un pilnībā salīdzināmu datu trūkumu[7], ir grūti izdarīt skaidrus secinājumus par maiņas pakalpojuma izmantošanu vai noteikt konkrētas tendences šajā laika

[7] Piemēram, daži dati ietver visu veidu kontus, ne tikai maksājumu kontus.

periodā. Tomēr ir iespējams konstatēt būtiskas atšķirības. Lai gan dažās dalībvalstīs ir reģistrēts ievērojams skaits kontu maiņas gadījumu, citās valstīs skaitļi šķiet ļoti zemi. Īpaši jāatzīmē augstais kontu maiņas līmenis Francijā, proti, 2023. gadā reģistrēti 1,2 miljoni gadījumu, kas, lai gan ir mazāk nekā 1,5 miljoni 2022. gadā, norāda, ka process ir veiksmīgi ieviests.

Saskaņā ar dalībvalstu atbildēm nelielais maiņas gadījumu skaits citās dalībvalstīs ir saistīts ar vairākiem faktoriem. Tie ietver i) informētības trūkumu par kontu maiņas pakalpojumiem; ii) pieprasījuma trūkumu (dēļ minimālām atšķirībām starp maksājumu kontiem un vairāku kontu izmantošanas dēļ pie dažādiem pakalpojumu sniedzējiem); iii) negatīvu priekšstatu par procesa sarežģītību; iv) inertumu; v) grūtības noteikt izdevīgākas alternatīvas; vi) kredītiespējas vai citus ar finanšu iestādi saistītus pakalpojumus, kurus varētu būt grūti pārnest; un vii) neērtības, kas saistītas ar *IBAN* numura maiņu. Dažas dalībvalstis ir veikušas pasākumus, lai vēl vairāk atvieglotu kontu maiņas procesu[8]. Konta maiņas pakalpojumu nelielais izmantošanas apjoms dažās dalībvalstīs varētu liecināt par nepieciešamību veikt papildu izvērtēšanu un apspriešanu.

b) Atteikto kontu maiņas pieteikumu skaits (un īpatsvars)

2. tabulā parādīts laikā no 2016. līdz 2023. gadam noraidīto kontu maiņas pieteikumu skaits. Īpatsvars ir aprēķināts, dalot noraidīto kontu maiņas pieteikumu skaitu ar pieteikumu kopskaitu[9]. Informācija ir nepilnīga, jo dati par noraidītajiem pieteikumiem dažās dalībvalstīs netiek vākti. Turklāt iesniegtie dati var nebūt pilnībā salīdzināmi, jo ir izmantotas atšķirīgas datu apkopošanas metodes.

[8] Portugālē, piemēram, ir veikti pasākumi saistībā ar nelielo kontu maiņas gadījumu skaitu. Portugāles Banka ir izdevusi apkārtrakstu ar norādījumiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, paredzot, ka i) ir jānodrošina piekļuve konta maiņas veidlapai; ii) konta maiņa ir jāļauj veikt arī digitālajos kanālos, ja maksājumu kontu arī ir iespējams atvērt šādā veidā; iii) ir jāinformē patērētāji par konta maiņas atteikuma iemesliem, iv) ir jānodrošina veidlapas ar jaunā konta datiem, ko patērētāji var iesniegt kreditoriem un/vai parādniekiem, ja patērētāji izvēlas veikt šo darbību (maksājumu pakalpojumu sniedzēja vietā); v) savās tīmekļa vietnēs jāpublicē informācija par maksājumu kontu maiņu un vi) jānodrošina saviem darbiniekiem apmācība par konta maiņas pakalpojumu.
[9] (Atteikumu skaits) / (atteikumu skaits + kontu maiņas gadījumu skaits).

2. tabula. *Atteikto kontu maiņas pieteikumu skaits un īpatsvars*

Valsts	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%
Beļģija									5,857	7.6 %	7,308	8.5 %	6,493	9.1 %	9,890	11.7 %
Bulgārija																
Čehija			3,956	6.1 %	3,675	4.7 %	5,956	6.2 %	5,709	7.1 %	4,394	5.5 %	5,050	4.9 %	5,063	7.8 %
Dānija															0	
Vācija			9,500	1.2 %			9,309	2.0 %			20,927	4.2 %	26,139	5.3 %	32,458	6.2 %
Igaunija																
Īrija													4,490	14.8 %	770	27.4 %
Grieķija											2	0.1 %	0		0	
Spānija					202	53.3 %	1,786	37.9 %	24,677	49.8 %	20,590	29.4 %	24,943	26.1 %	19,442	21.6 %
Francija							35,386	2.5 %	40,032	3.1 %	39,264	2.8 %	51,681	3.2 %	46,023	3.6 %
Horvātija			6	7.9 %	147	6.8 %	287	6.8 %	89	5.0 %	132	4.6 %	85	3.8 %	79	3.5 %
Itālija	8,901	14.1 %	11,045	10.3 %	19,446	13.0 %	17,980	10.8 %	18,052	10.7 %	22,421	11.0 %	18,001	10.1 %	21,767	10.7 %
Kipra																
Latvija							6	8.3 %	3	8.6 %	7	6.4 %	2	2.3 %	2	4.3 %
Lietuva											0		0		0	
Luksemburga			1	0.4 %	2	0.4 %	3	0.6 %	3	0.6 %	2	0.4 %	0	0.0 %	0	
Ungārija	3	0.12	494	23.4 %	304	22.1 %	359	20.6 %	406	14.8 %	374	15.5 %	549	19.7 %	2,049	26.6 %
Malta											0		0		0	
Nīderlande			11,227	14.3 %	11,704	11.4 %	9,058	13.0 %	4,681	8.4 %	3,597	8.9 %	3,549	8.3 %	4,327	10.0 %
Austrija			53	0.0 %	82	0.1 %	174	0.1 %	97	0.1 %	54	0.1 %	51	0.1 %	46	0.1 %
Polija							201	0.4 %	3,786	14.3 %	3,986	29.4 %	4,077	25.9 %	7,631	29.0 %
Portugāle					4	15.4 %	9	42.9 %	5	11.1 %	6	11.8 %	5	11.6 %	3	5.5 %
Rumānija					27	39.1 %	12	17.6 %			61	29.2 %	7	4.1 %	41	85.4 %
Slovēnija											40	0.3 %	59	0.7 %	29	0.4 %
Slovākija	760	7.3 %	773	6.6 %	349	6.0 %	4,727	7.7 %	2,631	7.7 %	4,930	8.5 %	4,516	9.8 %	3,819	10.0 %
Somija			104	0.4 %	31	0.1 %	15	0.1 %	13	0.1 %	14	0.1 %	22	0.1 %	15	0.1 %
Zviedrija																
Kopā	9,664	2.6 %	37,159	1.5 %	35,973	1.8 %	85,268	3.1 %	106,041	5.0 %	128,109	4.5 %	149,719	5.0 %	153,454	5.7 %

Ņemot vērā datu iztrūkumu, kā arī atšķirīgās datu apkopošanas metodes, ir grūti izdarīt konkrētus secinājumus. Tomēr dalībvalstu sniegtās atbildes uz anketas jautājumiem atklāj ievērojamas atšķirības un ļauj izdarīt secinājumus par iespējamiem to cēloņiem. Atteikumu īpatsvars sasniedza 85 % Rumānijā (2023. gadā), 49 % Spānijā (2020. gadā), 29 % Polijā (2023. gadā), 27 % Īrijā (2023. gadā), 27 % Ungārijā (2023. gadā), savukārt lielākajā daļā citu dalībvalstu noraidīto pieteikumu īpatsvars ir daudz mazāks[10]. Dalībvalstis norādīja vairākus iemeslus, paskaidrojot, kāpēc kontu maiņas pieteikumi tika noraidīti. Tie ietver i) kļūdas konta maiņas pieteikuma veidlapā (trūkstoša, neprecīza vai pretrunīga informācija, neatbilstoši kontu veidi, nesalasāmi/trūkstoši paraksti u. c.); ii) nepilnīga dokumentācija; iii) sadarbības trūkums starp bankām; iv) negatīvs konta atlikums; v) noteikto termiņu neievērošana; vai vi) lietotājs anulē pieteikumu.

[10] Dānijas gadījumā Dānijas Banku asociācija "Finance Denmark" lēš, ka nav noraidīts neviens konta maiņas pieteikums. Līdzīgi arī Lietuvā tiek lēsts, ka neviens konta maiņas pieteikums nav noraidīts.

5. TO KREDĪTIESTĀŽU SKAITS, KURAS PIEDĀVĀ MAKSĀJUMU KONTUS AR PAMATFUNKCIJĀM, ŠĀDU ATVĒRTO KONTU SKAITS UN ATTEIKTO PIETEIKUMU ĪPATSVARS MAKSĀJUMU KONTIEM AR PAMATFUNKCIJĀM

a) To kredītiestāžu skaits, kuras piedāvā maksājumu kontu ar pamatfunkcijām (MKAP)

Lielākajā daļā dalībvalstu visām kredītiestādēm, kas nodrošina standarta maksājumu kontus, ir jāpiedāvā maksājumu konti ar pamatfunkcijām (BE[11], BG, CZ, DK, DE, EE, IE, ES, FR, IT, LV, LT, HU, NL[12], AT, PL, PT, RO, SI, FI, SE). Pārējās dalībvalstīs tikai dažām kredītiestādēm, t. i., tām, kas atbilst konkrētiem kritērijiem, kurus noteikusi attiecīgā dalībvalsts, ir pienākums piedāvāt maksājumu kontus ar pamatfunkcijām. Minētajos gadījumos tās kredītiestādes, uz kurām attiecas šis pienākums, kopumā aptver lielu tirgus daļu maksājumu kontu skaita ziņā.

3. tabula. *Dalībvalstis, kurās tikai dažas kredītiestādes piedāvā maksājumu kontus ar pamatfunkcijām*

Valsts	**Īpaši dalībvalstu noteikti kritēriji, kas jāievēro kredītiestādēm, lai piedāvātu MKAP**	**Kopējais to kredītiestāžu skaits, kurām ir pienākums piedāvāt maksājumu kontu ar pamatfunkcijām (salīdzinājumā ar to kredītiestāžu kopējo skaitu, kuras nodrošina maksājumu kontus), un to tirgus daļa**
Grieķija	Visas kredītiestādes, kas sniedz maksājumu pakalpojumus patērētājiem, izņemot kredītiestādes, kas maksājumu kontus nodrošina tikai tiešsaistē	
Horvātija	Kredītiestādēm, kuru aktīvi pārsniedz 1,99 miljardus EUR, ir jāpiedāvā MKAP. Citas kredītiestādes var piedāvāt MKAP	7 bankas no 20 (kuru aktīvi pārsniedz 1,99 miljardus EUR), kas pārstāv 94 % no tirgus daļas
Kipra	Visām kredītiestādēm, kas darbojas Kiprā, ir pienākums piedāvāt MKAP, izņemot 3 ļoti mazas vietējā mērogā reģistrētas bankas	14 kredītiestādes, kuru tirgus daļa veido aptuveni 94 %
Luksemburga	Kredītiestādēm, kurām Luksemburgā ir vismaz 25 aģentūras un kurām ir vismaz 2,5 % segto noguldījumu, ir jāpiedāvā MKAP	5 kredītiestādes, kuras kopā pārstāv lielāko tirgus daļu
Malta	Kredītiestādēm, kurām Maltā ir 5 vai vairāk filiāles, ir pienākums piedāvāt MKAP	5 kredītiestādes piedāvā MKAP un tās veido 93,7 % tirgus daļu
Slovākija	Tikai kredītiestādes, kuras saskaņā ar savu uzņēmējdarbības modeli patērētājiem sniedz visus bankas pakalpojumus, kas saistīti ar maksājumu kontu ar pamatfunkcijām	10 kredītiestādes

b) Maksājumu kontu ar pamatfunkcijām (MKAP) skaits

[11] 2023. gada beigās MKAP piedāvāja 14 kredītiestādes. Tās veido 95 % no patērētāju maksājumu kontu tirgus daļas.

[12] Lielākā daļa banku piedāvā MKAP kā sava standarta maksājumu konta ierobežotāko versiju: dažas bankas piedāvā MKAP kā īpašu produktu, kas atšķiras no standarta maksājumu konta.

Dalībvalstu sniegtā informācija par MKAP skaitu, kas norādīta 4. tabulā, par dažiem gadiem nav pilnīga. Dažās dalībvalstīs kredītiestādes nenošķir standarta maksājumu kontu no maksājumu konta ar pamatfunkcijām, tāpēc nav datu par MKAP. Turklāt informācija var nebūt pilnībā salīdzināma, jo ir izmantotas atšķirīgas datu apkopošanas metodes. Vairākās dalībvalstīs tikai dažas kredītiestādes piedāvā MKAP kā konkrētu produktu, savukārt pārējās kredītiestādes nenošķir dažādus kontu veidus. Tādēļ šajās valstīs skaitļi attiecas tikai uz MKAP, ko piedāvā kā konkrētu produktu.

4. tabula. *Katru gadu atvērto MKAP skaits*

Valsts	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kopā
Beļģija	1,545	1,248	1,867	9,224	9,442	12,771	42,672	32,083	110,852
Bulgārija	76	615	309	335	527	337	208	2,157	4,564
Čehija		39,973	37,155	16,207	7,996	11,609	10,902	1,682	125,524
Dānija						1,920	7,503	9,819	19,242
Vācija			540,500	144,194		122,425	261,886	175,367	1,244,372
Igaunija		144,455		228,567			192,700	98,900	664,622
Īrija	9,153	38,847	43,974	47,116	14,410	34,520	121,365	136,992	446,377
Grieķija		198,258	286,141	223,640	189,090	387,149	428,824	521,461	2,234,563
Spānija			7,645	13,831	18,775	18,399	27,265	17,143	103,058
Francija	55,979	60,093	55,979	51,668	36,056	34,594		26,052	320,421
Horvātija		47	106	175	140	186	5,112	2,649	8,415
Itālija	10,994	14,304	12,450	12,512	11,251	12,447	14,913	19,211	108,082
Kipra		429		1,380	38,503	3,637	42,030	25,206	111,185
Latvija		142	131	66	85	169	3,663	809	5,065
Lietuva		26,000	7,600	7,100	7,600	7,246	7,364	5,366	68,276
Luksemburga		119	32	24	17	15	39	33	279
Ungārija						533	568	761	1,862
Malta			36	4,858	6,410	3,196	2,755	2,511	19,766
Nīderlande									
Austrija		6,877	4,668	3,545	3,323	4,809	6,884	7,028	37,134
Polija				5,774	7,262	14,125	23,066	23,752	73,979
Portugāle	12,736	11,992	17,201	47,587	30,073	25,935	42,432	41,265	229,221
Rumānija			2,654	4,203		422,984	529,852	557,924	1,517,617
Slovēnija		72	430	263	252	987	2,686	2,579	7,269
Slovākija	1,309	797	872	741	555	535	509	487	5,805
Somija	54,926	11,032	9,951	11,099	9,749	10,457	18,000	15,753	140,967
Zviedrija						486,108	445,853	228,135	1,160,096
Kopā	**146,718**	**555,300**	**1,029,701**	**834,109**	**391,516**	**1,617,093**	**2,239,051**	**1,955,125**	

Ņemot vērā datu iztrūkumu un salīdzināmu datu trūkumu, ir grūti izdarīt pārliecinošus secinājumus[13]. Tā kā 27. pants to neparedz kā prasību, dati nav pieejami, lai uzzinātu kopējo neatvērto MKAP skaitu katra gada beigās. 4. tabulā redzamā informācija liecina, ka **pārskata periodā ir atvērts ievērojams skaits MKAP, 2023. gadā sasniedzot gandrīz 2 miljonus**. Ļoti lielo kontu atvēršanas skaitu Rumānijā izskaidro fakts, ka dati ietver informāciju par visu veidu kontu atvēršanu un neaprobežojas tikai ar MKAP. Arī Grieķijā lielais jaunu kontu atvēršanas gadījumu skaits ir saistīts ar to, ka klienti izmanto standarta kontus kā MKAP. Francijā, Itālijā[14] un Slovākijā atvērto jauno kontu skaits ir ārkārtīgi mazs.

[13] Piemēram, Vācijai 2018. gadā norādītais skaitlis ir apvienots rādītājs par 2016.–2018. gadu, bet dažās dalībvalstīs dati nav pieejami par visiem gadiem.

[14] Itālijā pienākumu piedāvāt "pamatkontu" uzskata par izpildītu, ja maksājumu pakalpojumu sniedzēji piedāvā MKAP kā konkrētu produktu vai ja maksājumu pakalpojumu sniedzēji piedāvā "standarta" maksājumu kontu, kas

c) Atteikto maksājumu kontu ar pamatfunkcijām pieteikumu skaits (un īpatsvars)

Datus par atteikto MKAP pieteikumu skaitu apkopoja dalībvalstis (5. tabula). Īpatsvars aprēķināts, ņemot vērā, ka kopējo pieteikumu skaitu veido gan atvērto MKAP skaits, gan atteikto MKAP pieteikumu skaits[15].

5. tabula. *Atteikto MKAP pieteikumu skaits un īpatsvars*

Valsts	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%
Beļģija	3	0.2 %	0	0.0 %	0		2	0.0 %	6	0.1 %	17	0.1 %	10	0.0 %	0	
Bulgārija	0		0	0.0 %	0		0		0		0		0		40	1.8 %
Čehija			6	0.0 %	26	0.1 %	45	0.3 %	129	1.6 %	42	0.4 %	53	0.5 %	73	4.2 %
Dānija																
Vācija					14,600	2.6 %	5,158	3.5 %			5,325	4.2 %	6,545	2.4 %	2,968	1.7 %
Igaunija													2,437	1.2 %	1,917	1.9 %
Īrija	23	0.3 %	17	0.0 %	25	0.1 %	5	0.0 %	2	0.0 %	2	0.0 %	7,249	5.6 %	4,642	3.3 %
Grieķija			0		0		143	0.1 %	2,870	1.5 %	1,718	0.4 %	2,838	0.7 %	230	0.0 %
Spānija					7	0.1 %	986	6.7 %	2,227	10.6 %	2,175	10.6 %	2,457	8.3 %	3,426	16.7 %
Francija	0		0		0		0		0		2,953	7.9 %	4,331		4,636	15.1 %
Horvātija			0		6	5.4 %	0		2	1.4 %	0		52	1.0 %	63	2.3 %
Itālija	224	2.0 %	171	1.2 %	171	1.4 %	237	1.9 %	171	1.5 %	230	1.8 %	169	1.1 %	209	1.1 %
Kipra							103	6.9 %	12	0.0 %	68	1.8 %	107	0.3 %	91	0.4 %
Latvija			13	8.4 %	60	31.4 %	118	64.1 %	127	59.9 %	22	11.5 %	3	0.1 %	6	0.7 %
Lietuva			3	0.0 %	6	0.1 %	2		0		7	0.1 %	38	0.5 %	23	0.4 %
Luksemburga			1	0.8 %	0		4	14.3 %	0		1	6.3 %	0		0	
Ungārija																
Malta					0		117	2.4 %	96	1.5 %	68	2.1 %	58	2.1 %	36	1.4 %
Nīderlande																
Austrija			131	1.9 %	112	2.3 %	80	2.2 %	81	2.4 %	217	4.3 %	37	0.5 %	34	0.5 %
Polija							104	1.8 %	176	2.4 %	586	4.2 %	858	3.7 %	1,021	4.4 %
Portugāle	185	1.4 %	150	1.2 %	265	1.5 %	581	1.2 %	358	1.2 %	315	1.2 %	3,553	7.7 %	2,379	5.5 %
Rumānija					2	0.1 %	0				1,254	0.3 %	1,465	0.3 %	1,718	0.3 %
Slovēnija			21	22.6 %	9	2.1 %	12	4.4 %	1	0.4 %	9	0.9 %	5	0.2 %	48	1.8 %
Slovākija	4	0.3 %	1	0.1 %	0		1	0.1 %	2	0.4 %	0		0		1	0.2 %
Somija			36	0.3 %	22	0.2 %	2	0.0 %	2	0.0 %	3	0.0 %	23	0.1 %	43	0.3 %
Zviedrija											1,042	0.2 %	1,249	0.3 %	941	0.4 %
Kopā	**439**	0.3 %	**550**	**0.1 %**	**15,311**	**1.5 %**	**7,700**	**0.9 %**	**6,262**	**1.6 %**	**16,054**	**1.0 %**	**33,537**	**1.5 %**	**24,545**	**1.2 %**

Dati nav pieejami par visām dalībvalstīm, un tie var nebūt pilnībā salīdzināmi. Tāpēc nav iespējams izdarīt pārliecinošus secinājumus. Tomēr dati liecina, ka **MKAP pieteikumu noraidīšanas līmenis kopumā ir ļoti zems**.

Atteikumu iemesli dažādās dalībvalstīs būtiski atšķiras. Pamatojoties uz atbildēm uz anketas jautājumiem, galvenie atteikumu iemesli ir šādi: i) atbilstība prasībām par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu un principa "pazīsti savu klientu" prasībām; ii) klientam jau ir maksājumu konts; iii) klientam iepriekš ir bijusi negatīva pieredze darījumos ar banku; iv) problēmas ar dokumentāciju; vai v) pieteikuma iesniedzējs nav ES rezidents.

6. SECINĀJUMS

Šis ziņojums apliecina, ka kopumā ir ieviesti ar MKD noteiktie galvenie pasākumi attiecībā uz pārredzamību un salīdzināmību, kontu maiņas pakalpojumiem un tiesībām saņemt maksājumu kontu ar pamatfunkcijām. Tomēr, ņemot vērā dalībvalstu atšķirīgās datu vākšanas metodes un to, ka joprojām trūkst būtisku datu, ir grūti izdarīt pārliecinošus secinājumus par ieguvumiem, ko MKD ieviešana ir devusi Eiropas patērētājiem.

Paturot prātā šos apsvērumus, tomēr var izdarīt šādus provizoriskus secinājumus:

bez maksas ietver vismaz tos pakalpojumus un darījumus, kas paredzēti MKAP; pēdējā gadījumā konta informācijā, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, norāda, ka tas aizstāj "pamatkontu".

.

[15] Nav ņemti vērā iespējamie pieteikumu atsaukšanas gadījumi (jo šādi dati nav pieejami).

- **prasības par informācijas sniegšanu un pārredzamību**, kas noteiktas 4., 5. un 6. pantā, kopumā tiek ievērotas, kas liecina par vispārēju patērētājiem nodarītā kaitējuma samazināšanos. Tomēr, lai izdarītu pārliecinošus secinājumus par šo noteikumu pozitīvo ietekmi uz Eiropas patērētājiem, būtu vajadzīgi visaptverošāki un ticamāki dati;

- **salīdzināšanas tīmekļa vietnes** pilnībā darbojas gandrīz visās dalībvalstīs. Vairākas dalībvalstis ir arī rīkojušas sabiedrības informēšanas kampaņas un sniegušas informāciju, izmantojot dažādus saziņas kanālus, kam var būt būtiska nozīme patērētāju informētības palielināšanā. Tikai dažas dalībvalstis ir novērtējušas vai plāno novērtēt savas salīdzināšanas tīmekļa vietnes. Regulāri novērtējumi, kuros iekļautas gan patērētāju, gan pakalpojumu sniedzēju atsauksmes, veicinātu lietotājam draudzīgāku saskarņu izveidi, kā arī nodrošinātu patērētājiem atbilstošāku un vieglāk pieejamu informāciju;

- **maksājumu kontu maiņas** pakalpojumu 2023. gadā izmantoja vairāk nekā 2,5 miljoni klientu, kas ir mazāk nekā iepriekš 2022. gadā, proti, 2,86 miljoni. Kopš 2016. gada kopumā veikti 17,6 miljoni kontu maiņas gadījumu. Dažās dalībvalstīs kontu maiņas pakalpojumu izmanto bieži, taču ir vairākas citas dalībvalstis, kurās šis pakalpojums netiek izmantots vispār. Šādas atšķirības iemesli nav pilnībā skaidri, un var būt nepieciešama turpmāka izpēte. Tomēr dalībvalstu sniegtie netiešie pierādījumi liecina, ka zināmu lomu varētu spēlēt inertums, informētības un pieprasījuma trūkums, priekšstats par procesa sarežģītību (arī saistībā ar atbrīvošanos no esošiem saistošiem līgumiem), klientu lojalitāte, acīmredzamu ieguvumu trūkums, ko varētu dot konta maiņa, vai arī neērtības, kas saistītas ar *IBAN* maiņu;

- pastāv arī būtiskas atšķirības starp dalībvalstīm attiecībā uz **atteikto kontu maiņas pieteikumu skaitu**. Starp dalībvalstu norādītajiem atteikuma iemesliem ir i) kļūdas konta maiņas pieteikuma veidlapā (trūkstoša vai neprecīza informācija, nesakritība klienta datos, neatbilstoši kontu veidi, nepareizas veidlapas, nepareizs *IBAN*, nesalasāmi/trūkstoši paraksti); ii) pārāk īsi termiņi; iii) nepilnīga dokumentācija; iv) sadarbības trūkums starp bankām; v) negatīvs konta atlikums; vi) noteikto termiņu neievērošana; vai vii) lietotājs anulē pieteikumu;

- saistībā ar **maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām (MKAP)** joprojām trūkst datu, jo dažas dalībvalstis nav sniegušas informāciju par jaunu kontu atvēršanas gadījumu skaitu. Komisijas rīcībā nav datu par MKAP kopējo skaitu katra gada beigās, un tāpēc tai nav informācijas par to, cik cilvēkiem ir šādi konti. Starp dalībvalstīm pastāv ievērojamas atšķirības attiecībā uz **jaunu kontu atvēršanas gadījumu skaitu**. To daļēji var izskaidrot ar atšķirībām veidos, kā bankas piedāvā šos pakalpojumus saviem klientiem. Piemēram, dažos gadījumos nav atšķirības starp MKAP un standarta kontiem, kas ietver MKAP pamatiezīmes. Lai gan nav pieejami gada beigu dati par maksājumu kontu ar pamatfunkcijām kopējo skaitu, no dalībvalstu sniegtajiem datiem ir iespējams konstatēt to skaita pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, proti, jaunu kontu atvēršanas gadījumu skaits 2023. gadā sasniedza gandrīz 2 miljonus;

- **atteikto MKAP pieteikumu īpatsvars** dalībvalstīs ievērojami atšķiras. Atteikumu iemesli ir, piemēram, bažas par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, tas, ka klientam jau ir cits maksājumu konts, iepriekšēja negatīva pieredze darījumos ar banku, problēmas ar dokumentāciju vai tas, ka persona nav ES rezidents. Kopumā 2023. gadā

tika reģistrēti 24 545 atteikumi atvērt pamatmaksājumu kontus, kas ir 1,2 % no kopējā atvērto pamatmaksājumu kontu skaita.

Komisija veiks turpmākus pasākumus, ņemot vērā ziņojumā izklāstītos konstatējumus, arī attiecībā uz kontu maiņas pakalpojuma zemo izmantošanas līmeni vai augsto MKAP pieteikumu atteikumu līmeni dažās dalībvalstīs, apspriedīs šos jautājumus ar dalībvalstīm un izvērtēs, vai turpmāka rīcība, tai skaitā dalībvalstu līmenī, būtu lietderīga. Komisija arī turpinās sadarboties ar dalībvalstīm, lai turpmāk nodrošinātu uzticamākus un salīdzināmākus datus.